

פרוטוקול מס' 49/ב

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי, ז'
אלול תשי"ג (18.8.1953) בשעה 8.50

- ב. מינץ - סגן יו"ר הכנסת.
- י. קליינבוך - סגן יו"ר הכנסת.
- ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי-הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- י. בן-אהרן
- א. ברמן
- ה. ברגר
- י. הררי
- ק. כהנא
- ש. לורנץ
- ע. מימון
- א. רוזיאל-באור
- א. סטופ
- ד. פלש
- ד. פלדמן
- ד. צברי
- א. דימלט
- י. שפירא

מוזמנים:

- ח. ליאור - מפקד יו"ר הכנסת.
- ק. ארן - סגן מזכיר הכנסת.

- ח ט ר ז: סיף אל-דין אלזועבי
- מ. וילנר
- סאלח חסן ח'ניפס
- י. ניצני
- י. רפאל

סדר-היום: א. תלונת חבר-הכנסת מ. וילנר על מחיקת קריאות ביניים מן הפרוטוקול

2

עמ'

2

2

3 - 17

17

- ב. מועמדים מטעם הכנסת לוועדת-מינויים של שופטים
- ג. הרכב הוועדה מיוחדת לענין החיבון הגופני
- ד. ערעורה של סיעת מפא"י בענין תשלום שכר חברי-הכנסת
- ה. שאלה שנתעוררה בוועדת החיבון והתרבות בשעת הדיון בחוק המועצה למוסדות השכלה גבוהה

א. מועמדים מטעם הכנסת לווועדת-מינויים של השופטים:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
היות וחוק השופטים יובא לכנסת בשבוע הבא, ויש צורך לבחור את באי-כח הכנסת לווועדת-מינויים עוד לפני הפגרה, אני מבקש מאת הסיעות השונות להכין לישיבה הבאה של הוועדה את שמות המועמדים של הכנסת. לפי הצעת הרוב, ישבו בוועדה זו שני באי-כח של הכנסת.

ה ר ח ל ט

לבקש מאת חברי ועדת-הכנסת להכין לישיבה הבאה של הוועדה, הצעת מועמדים לווועדה זו.

ב. הרכב הוועדה המיוחדת לענין החינוך הגופני במדינה:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
בשבוע שעבר קבענו רעה מיוחדת לענין החינוך הגופני במדינה. בתשובה להחלטה זו קיבלתי מחאה חריפה מאד מאת חבר-הכנסת חת. הוא טען שנוהג הוא להזמין את ב"כ ההצעות השונות בשעה שדנים על העברתן לוועדות. הוא ביקש להזמין כדי שיוכל להטביר מדוע יש להרכיב את הוועדה בצורה אחרת.

י. הררי:
אני מודיע, כי בשם סיעתי ישתתף בוועדה זו חבר-הכנסת א. כהן.

ה ר ח ל ט

לדון בתלונתו של חבר-הכנסת נ. חת בענין הרכב הוועדה להפנוך גופני - לאחר הפגרה.

ג. מלצנתה של חבר-הכנסת מ. וילנר על מחיקת קריאות-ביניים מן הפרוטוקול:

ה ר ח ל ט

מ. וילנר:
סעיף זה חדל להיות אקטואלי מאחר שהחברה הנידונה של "דברי הכנסת" (חוברת כ"ד) הודפסה עם קריאות הביניים ולכן יורד הסעיף מסדר-היום של הוועדה.

ד. ערעור של טיעת מפא"י בענין תשלום שכר חברי-הכנסת:

הי"ו ד. בר-רב-האי:
בישיבה הקודמת הודעת כי לכת, כי הוגש ערעור מטעם טיעת מפא"י, על החלטת ועדת הכנסת בענין ההוצאות ותשלומי האש"ל המשתלמים לחברי-הכנסת.

חבר-הכנסת אורי יבסק את הערעור.

י. אורי:
אני מתפלל לשני דברים בישיבה זו: שלא נפלוש לעניני הפרט - אנחנו 120 חברי כנסת ואם נתחיל בכך, אינני יודע אנה נגיע. הדבר השני - הייתי רוצה שלא נראה בהנעת-הדעות הטפת-מוסר. אין זה ענין של הטפת-מוסר. אלו הן שאלות של השקפות, ויכולים להיות חילוקי-דעות בין השקפות והערכת-ענינים.

אני רוצה לרענן קצת את הענין במחשבתנו. חברים אחרים העלו את בעיית המשכורת וטענו, כי היא אינה מספקת. הדבר נמטר לוועדת-המשכורת. בשעתו, הייתי בין המתנגדים לכל העלאה שהיא. לא ראיתי צורך בזה. אבל היו חברים שהיו בדעה אחת אתי. כאשר הוצע להעביר את הענין לוועדת-המשכורת לא לחמתי נגד זה. גם חשבת, שאם יש חברים שאמנם זקוקים לתוספת בתשלום, ואם התוספת אינה גדולה - לא כדאי להלחם בגדה.

והנה, הופתעתי כאשר קיבלתי את המשכורת וראיתי שהסכום הזה מגיע ל-54 לירות - זהו סכום גדול מאד. - ונתעורר בי, ובעוד כמה וכמה חברים הרצון לערער על תוספת זו, המהווה סכום של 50/40 אלף לירות בתקציב הכנסת. תקציב הכנסת לשנה זו כבר אושר - מנין ניקח את התוספת הזו? הדבר הזה יכול לחול לגבי השנה הבאה. אבל נוסף לזה, אני מתנגד לכך מטעמים אחרים.

אינני בדעה שחברי-כנסת צריכים לקבל משכורת יותר גבוהה. אני חושב שחברי-הכנסת, חברי ההסתדרות/צריכים לעלות במשכורתם על המשכורת הנהוגה בהסתדרות. יש הטוברים שזו שאלה של ייצוג וכבוד. אני חולק על דעה זו. אינני רואה כל הצדקה לכך שנקבל משכורת יותר גבוהה. אני גם חושב שהמשכורת שאנחנו מקבלים בהשוואה לסטנדרד החיים בארץ, היא מספיקה. בדקתי את משכורתם של המורים בעלי הדרגה הגבוהה, מורים אקדמאיים, מנהלי בתי-ספר תיכוניים. משכורתם של חברי-הכנסת אינה נופלת ממשכורתם של אלה. על המורים בכלל אינני מדבר. אני מדבר על משכורת היסוד שלנו, וזו מגיעה למשפחה (אשה וילד) ל-200 ל"י לחוקש. המורים מקבלים פחות מזה, גם המורים האקדמאיים מקבלים פחות. נוסף למשכורת היסוד מקבלים חברי-הכנסת הוצאות ואש"ל. האש"ל מגיע ל-70 ל"י בערך וההוצאות ל-30 ל"י. ז.א. בערך 100 ל"י לחודש נוסף למשכורת. חברי-הכנסת נמצאים בירושלים 3 ימים ואינני נכנס עתה לפרטים של השימוש בכסף זה. אינני רואה כל הצדקה להעלאה זו. ואינני רוצה להשוות את עצמנו למחוסרי-העבודה ולמצב של חוסר-עבודה. עלינו לקבל משכורת מתאימתהלרמת-החיים בארץ. הסכום של 100 ל"י הוא מספיק ולא מוצדק להוסיף את ה-54 ל"י. אין זה מוצדק גם ביחס לעובדים וגם ביחס למצב הכללי במדינה.

דעתי אינה מקובלת ואינה מתקבלת אפילו על חברים בטיעתי. אני מביע את דעתי: כל עוד לא נעמיד את מדינתנו במצב של הפסקת ההתדרדרות - אין לעלות את משכורתנו. והעלאה גורמת להעלאה - זה כדור שלג המתגלגל בסדרון ההר, ואין בו כל תועלת לעובדים. אין תועלת בכך, כאשר מה שהושג לא הושג. המדינה הולכת בזה לקראת כשלון גדול. כולנו, כל אלה היושבים כאן, רוצים בשלימותה של המדינה ובקיומה - מה התועלת בזה, לעובד ולמצב הכללי במדינה. כיום כל המדינה תובעת, העובדים תובעים, החנוונים תובעים - כבודם במקומם מונח, אבל הם אינם יוצרים מראשית. כולם תובעים, אם זה ספר, אם זה תפר. נדמה לי שאנחנו צריכים לעבוד בפרץ הזה ולהיות הראשונים במעשה זה. העלאת המשכורת אצלנו תביא בוודאי להמשפם, ובוודאי שלא תפסיק את הפרץ.

אני רואה את הדבר הזה כחיוני מאד, ואני שמח שישנם עוד חברים הרואים את הדברים כמוני - אלה אשר חתמו יחד אתי על הערעור. אני מבקש מכם, בשם קבוצת חברים, קבלו את הערעור שלנו (ע. איכילוב: האם זו החלטת טיעת מפא"י?) זו החלטת הדוב במפא"י. אנחנו מבקשים לדון בסעיף זה, ואני מקווה שתבינו את המצב.

ערעור של סיעת מפא"י
בענין תשלום שכר
חברי-הכנסת.

היו"ר ד. בר-רב-האלי:
ההחלטות בענין המשכורת היו מורכבות
משלושה חלקים - האם הערעור הוא על
כל שלושה הסעיפים? אחת מן ההחלטות בוגעת לתוספת אש"ל לחברי-הכנסת
הירושלמיים - האם גם על-כך אתה מערער?

י. אורי:
כפרט אני מערער על הכל. כחבר סיעה,
איני מוסמך להגיד, כי הערעור הוא על
שלושה הסעיפים, אלא על ה-54 לירות, ז.א. החלטות ב" וג'.

י. בן-אהרן:
אילו היתה מפא"י באופוזיציה היתה
הורסת את המדינה על כל דבר קטן וחסר-ערך,
כשם שהיא מרשה לעצמה, בענין תוספת היוקר, להשמיץ את הכנסת ואת חברי-
הכנסת קבל-עם ועדה, כפי שהיא עשתה בשבוע שעבר בפרשה זו של המשכורת.
מה שנעשה על-ידי סיעת מפא"י לגבי הכנסת, מעמדה של הכנסת ושל חבריה -
אין לו אחד ודוגמה. יש לנו ויכוחים שונים על דרך מפלגה זו או אחרת,
השקפות אלו או אחרות. אבל, שסיעה גדולה בכנסת, תיקח לעצמה את הרשות
להוציא את עצמה מן הכלל באיזה אקט הפגנתי חסר-שחר וחסר-כל-אמת מוסרית
כלפי הציבור - זה בכל-זאת דבר יחיד במינו.

כאשר הדבר הוצג לסדר-היום מותר לכל
אחד לערער על ההחלטה הקודמת ומותר לכל-אחד לסטות מן הדעה שהיתה לו
קודם. אבל, אם יש איזה נוהג בחיים הציבוריים, אזי מחכים לבידור
הערעור ולמסקנותיו. אבל, ללכת ולהפגין כלפי עם ועדה שהכנסת הזו
מתחלקת לשני חלקים: אלה אשר שומרים את כספי הציבור ולאחר שכופים
את מצפונם הם מחזירים את כספם ואינם מקבלים משכורת, ואחרים, רודפי
בצע ומשתלטים על כספי-הציבור להנאתם הפרטית. - זה דבר אשר עוד לא
נעשה, עד-כמה שידוע לי, על-ידי הטיעות הקטנות ביותר ואשר אינן אחריות
ביותר. ויש הבדל גדול בין כוח גדול וקובע והדברים שמחייבים אותו
ובין כוח קטן שאינו חייב באותו שיקול-דעת. אני חושב שזהו המקום
והזמן לגנות את הדבר הזה.

אני מציע לגנות את חברי סיעת מפא"י
בענין זה, על מעשה בלתי-ציבורי ובלתי-חמור-כל-שחר.

אינני רוצה להעלות כאן את פרשת הגזברות
של הכנסת. לפי איזו סמכות ולפי איזו הוראות היא קיבלה את הכסף הזה
בחזרה. אינני רוצה להכנס לפרשה צדדית זו, אבל יש לי הרושם שבגזברות
הכנסת אינו יכולה לשמש מסדות אלו. גזברות הכנסת אינה קופת-מלווה
או מקבלת פקדונות. חברי מפא"י אשר לא רצו לקבל את הכסף יכלו להכניס
אותו למקום אחר, למשל לבנק הלאומי.

אני רוצה לדבר על הענין בכללו. מי
מערער על התוספת הזו? מפא"י, אשר בלעדיה שום משכורת במדינה, שום דרגה
של משכורת אינה יכולה להתקיים. אין דרגת משכורת בהסתדרות העובדים,
אין דרגת משכורת של פקידי מדינה בלי אישורה של מפא"י. וכל הדרגות
הקיימות וכל מה שקיים עד היום הזה במדינה, קיים כתוצאה מהצבעתה של
מפא"י. כל אי-השוויון המשווע בכל השטחים הוא פרי מדיניותה של מפא"י.

לא הייתי מכניס את הסתדרות העובדים.
אבל אם חבר-הכנסת אורי הסתמך עליה, אני חייב להשיב לדבריו. הסתדרות
העובדים נתנה דוגמה לא רק לישוב, אלא דוגמה עולמית, לגבי תנועת הפועלים
בעולם ולגבי כל חברה בעולם - דרגת משכורת בנויה על יסוד משפחתי. אלה
הם דברים שעודנו פליאה, תמיהה והערצה ואף לגלוג. אני זוכר, כאשר הייתי
מזכיר מועצת פועלי-תל-אביב ונאה משלחת לביקור. נשעה שישבנו בישיבה,
הביאו לנו תה, וסיפרתי לברטלאו שמגיש הטה, שהוא אב ל-6 ילדים מקבל
משכורת שהיא פי-3 משלי. הוא חשב את הדבר הזה למגוחך ביותר. עכשיו,
מה קורה בהסתדרות העובדים? יש שם תהליך בלתי-פוסק של הורדת הדרגה

י. בן-אהרן:

המשפחתית. (ע. מימון: מי עושה את זה?) מפא"י בכוח הרוב שלה הורסת
באופן שיטתי וקבוע את הדרגה המשפחתית בהסתדרות. בימים האחרונים נעשה
צער נוסף לגבי ביטול הדרגה המשפחתית שלג/העתובאים. זוהי לכם דוגמא
מה עשתה מפא"י למשכורת שהיתה בנויה על עיקרון של צדק ושוויון. יתכן
שיש לה נימוקים מיוחדים לכך - אבל אני קובע רק עובדה.

שלשום פתחתי את העתון ואני קורא שהממשלה
החליטה מה-אחד - כלומר, כולל שרי מפא"י - להטיל על ועדת-שרים לקבוע
דרגה חושה לפקידות הגבוהה, להוציא אותה מן הדרגה שהיתה מקובלת עד
עתה ולקבוע לה דרגה מיוחדת. זוהי החלטה שנתקבלה לפני ימים אחדים
על-ידי מפא"י - ובאותו מעמד הפרינציפלים לא קבעו, הקדושה המוסרית
בכלל לא פעלה. במקום זה הולכים ומפרקים את מנגנון המדינה ונושטים
אותם היסודות האובייקטיביים של פרינציפ שווה לגבי כל העובדים, עם כל
התוספות ועם כל ההתחייבויות ומוציאים טוב ידוע של העובדים במדינה
ויוצרים בשבילם דרגה מיוחדת.

אשר למשכורת של חברי-הכנסת. מאז קיומה
של הכנסת באו חברי מפא"י והציעו בכל הזדמנות להשתית את המשכורת של
חברי-הכנסת על פרינציפ אובייקטיבי ולא על שרירות. ומה היתה נקודת
המוצא? נקודת המוצא היתה, שחברי-הכנסת הם עובדי מדינה ובמדינה שיימרת
בה דרגות וסולמות היה ברור שחברי-הכנסת יש לקבוע טעמו - ומעמד במדינה זו
במשכורת, וכל יתר הדברים ששלי/אני קבעתי אותם. אמרנו: יכול להיות לזה
רק עקרון אחד. חבר-הכנסת בחשב כעובד המדינה מדרגה א'. יש להביח
שא-אפשר לקבוע לו דרגה אחרת טבחינת מעמדו כלפי יתר העובדים. אמרנו:
שום טובות, שום יחסות - עקרון אובייקטיבי - עובד בדרגה העליונה במדינה.
אני מדגיש את זה - לא נשיא המדינה, לא שר במדינה, לא שופט עליון,
אלא עובד בדרגה הגבוהה ביותר במנגנון הפקידותי. לגבי השופטים נתנו
את ידינו לקביעת טוב מיוחד, כי השופט צריך להיות אדם בלתי-תלוי ומסוחרר
מכל סכנת פיתוי. אמרנו את אותו הדבר לגבי השרים, כי הם צריכים להיות
משוחררים מכל דאגות פרטיות, משום שאנחנו מטילים עליהם דאגות ציבוריות.
לכן, אמרנו שיש למצוא עקרון אובייקטיבי למשכורתו של חבר-הכנסת ולקבוע
לו משכורת של עובד מדינה מסוג א'. ובזה תמה ונשלמה כל הפרשה - מדוע?
כי אין לנו דיון בכנסת על משכורתנו האישית. זהו אחד הדברים היסודיים.
אנחנו דנים על דרגת המשכורת של כל עובדי המדינה. ועדת-הכספים עושה
זאת. כל אותם הוויכוחים עם חברי-הכנסת אורי ומימון ירדו מסדר-היום.
(ע. מימון: אתה דרשת/שידברו גם אל משכורת השרים בכנסת). מדוע לא? -
הם עובדי ציבור, ומשכורתם צריכה להיות גלויה לציבור.

חברי מפא"י לא קיבלו את היסוד הזה והעקרון
הזה והם הצביעו בעד דרגה זו לחברים. לפי איזה עקרון עשו זאת - אינני
יודע.

דבר שני שאמרנו הוא, שבמידה שהיוקר
מאמיר והולך ומדי פעם בפעם עומדת שאלה של תוספת יוקר לגבי כל העובדים
השכירים במדינה - הצענו להצמיד את כל ענין תוספת היוקר למשכורת הכללית,
כלומר: למט-הכנסת. חברי-מפא"י הרימו את הידים והפילו את הדבר, וקבעו
שאין להצמיד את תוספת היוקר למשכורת היסודית, אלא לתת אותה לסוגים שונים,
שאינ עליהם מט-הכנסת, לסוגים כאלה שאינם צריכים לבוא לידיעת הציבור.

אמרתי את הדברים האלה כדי להוריד את כל הקודשה
מצפוני אינו מתחיל בתוספת של 50 לירות ואינו נפסק בזה. אילו יכולנו
להסתפק בזה שישלמו לנו את ההוצאות ולא נקבל משכורת - הייתי האדם המאושר
ביותר. אבל, כל עוד אנו חיים במשטר זה, הבנוי על משכורת ועל דרגות,
אין שום מוצא אחר מאשר לקבוע מודד אובייקטיבי לחברי-הכנסת ולקבוע את
מעמדו כעובד-מדינה מסוג א', וכל התוספות שלהם תהיינה אובייקטיביות. אז,
בסתדר מכל החשדות ומוסר-הכליות.

לגבי הערעור הקונקרטי על ההעלאה - אני קנדם-כל
רוצה לקבוע שהעלאה זו באה לנו מוועדת-המשכורת. היא הובאה לוועדת-הכנסת
על-ידי חבר-הכנסת אזניה כיושב-ראש הוועדה, מבלי שהוא הסתייג ממנה.

י. בן-אהרן:

עד-כמה שידוע לי, לא יכולה להתקבל החלטה כזאת, לא בוועדת-המשכורת ולא בוועדת-הכנסת מבלי שחברי מפא"י יצביעו בעדה. על-כן אני אומר את הדבר הזה על הצורה והסגנון שבהם בא הערעור. נגד מי הפגיננו? - נגד עצמם, כי הם החליטו להעלות. והם הפגיננו נגד החלטה שלהם לפני שהוועדה ברה את הענין.

על מה יצאה הצעקה? - **סמלתי** היום מה מצב משכורתו של עובד-מדינה מסוג א"י. (י. שפירא: מדוע דרגה א"י?) אינני מדבר על הדרגה. אני מצביע אתן בעד דרגה ג' או ד". אני מצביע בעד העקרון, כרי שיוכלו להיות בכנסת לא-רק אנשים בעלי-הון והכנסות צדדיות, אלא שנוכל להיות במצב כזה, שהפרלמנט האנגלי הגיע אליו במאה ה-19, שלא-רק בעלי-הון והכנסות צדדיות יוכלו להיות חברי-כנסת, ושאת השליחות הזו יוכלו למלא בכבוד ובאי-תלות אנשים שאין להם נכסים. ושוב אני שואל: על מה יצאה הצעקה? - משכורתו של עובד-מדינה מדרגה א", בעל לאשה ואב לילד, מגיעה ל-249 ל"י. נוסף לזה הוא מקבל אש"ל במקרה שהוא נוסע - וזאת לפי חשבון הימים, 5 ל"י ליום. אם יש לו מכונית הוא מקבל משביל דלק.

מה המצב בקשר לחברי-כנסת? - משכורת יסודית לחבר-כנסת עם אשה וילד מגיעה ל-210 ל"י. ביטוח - 22 ל"י, לעומת קופת-תגמולין במקומות עבודה אחרים. נוסף לזה הוא מקבל דמי-יצוג - 30 ל"י וגם אש"ל. יש לבדוק את הענין הזה בנקודה יסודית. חברי-הכנסת בהעלאה זו מקבלים את האקווילנט של העלאת תוספת/המחיה הריאלית. המשכורת העכשוית אינו גבוהה מן הקודמת. זאת היא דמאגוגיה פשוטה, מכיון שמה זו העלאה לפי תוספת היוקר? העלאה כזו אינה העלאה. אותה המשכורת שהיתה לפני 6 חודשים ישנה גם היום, כי מה שמוסיפים לך, אתה מוציא. אתה מוציא את זה, בגלל המדיניות הכלכלית של מפא"י שיצרה את הגלגל הבלתי-פוסק הזה.

הצעותי הן: ההחלטה שנתקבלה אינה חסד.

היא אחרה לבוא בחדשים אחדים, אף-על-פי שהיוקר האמיתי, ולא היה בזה שום דבר יוצא-מן-הכלל. הענין הזה צריך להעשות על יסוד אובייקטיבי: עליית יוקר המחיה, עניני הייצוג והאש"ל אינם "בקשיש" שאינו מגיע לחברי-הכנסת. הוא בנוי על שיקול-דעת אובייקטיבי שהצבעתם בעדו, שהמשכורת מורכבת ממשכורת יסוד, תוספת יוקר, הוצאות ייצוג והוצאות אש"ל. אין זה חסד. במידה שאלה הם אלמנטים יסודיים - גם תוספת היוקר - זה דבר אובייקטיבי, ואין אני יכול לקחת או לא לקחת, להחזיר או לא להחזיר את המשכורת. אני חוזר ואומר שהעקרון כאן הוא פגום. ומפגימה זו נובעות כמה וכמה תקלות, בזה שיש לחברי-כנסת דרגה משלהם ואני חושב שזה אינו נכון, לא מבחינה כלכלית ולא מבחינה ציבורית. אני חושב שמעמדנו גם כלפי הפקידות הממשלתיות וגם כלפי השרים יהיה די נכבד אם נישב כעובדי-מדינה מסוג א". אני חושב שזה יאה לנו, זה אובייקטיבי, זה נקי וטהור. אפשר לעמוד בזה קבל-עם ועדה.

אני מציע למפא"י - אם היא מחפשת מוצא - לקבל את העקרון הזה, ההולם גישה של אדם עובד, הולם אדם התאה את עצמו כעובד-מדינה שיכניס עצמו לקטגוריה של עובד-מדינה. נמצא את האקווילנטים של הפנסיה וקופת-התגמולין.

אני חושב שאלה הדוחים הצעה עקרונית כזו, אינם יכולים לבוא בתרעומות, ואם הם באים, אני מציע להם להעמיד לדיון את עניני המשכורת של חברי-הממשלה, של חברי-ההסתדרות. זאת אומרת: אני מציע לדחות את הערעור, לגנות את מפא"י ולתקן את העקרון עליו מנשתת המשכורת של חברי-הכנסת.

י. הררי:

א-אפשר לדבר על ענין המשכורת מבלי להעיר
שתי הערות קודמות, אשר במידה ידועה נבע
בהן חבר-הכנסת בן-אהרן. ההערה הראשונה היא, שקשה להבין כיצד ועדה
מכובדת כוועדת-הכנסת מחליטה ב-30 ליוני ובר-טה על דעת כל הסייעות אשר
משתתפות בה, וכעבור חודש, פתאום, גילתה שעשתה עוול כל-כך חריף, עד
אשר צריך לאחוז אפילו בסנקציות ולא לשלם את המשכורת או להחזיר אותה.

ראשית, התמליך הזה משונה מאד. אם סיעת
מפא"י יכולה להרשות לעצמה או קלות-דעת כזאת או פזיזות כזאת לגבי ציבור -
לא כל הסייעות יכולות להסכים לדבר כזה. ישנן סיעות, שאם הן החליטו
משהו בחודש יוני, לא עשו זאת בקלות-דעת, ואין לדרוש מהן שתשבנה דעתן
משום שמפא"י עשתה כן.

ההערה השניה היא: יום-יום מתקבלות בכנסת
החלטות שאינן לרצון חלק מן החברים. זהו מבנה הכנסת. היא בנויה כך,
שחלק ממנה שבע-רצון מן ההחלטות והחלק השני אינו שבע-רצון מהן. וכל
מי שאין ההחלטות מתקבלות על דעתו - נכנע. באה מפא"י, אשר צריכה להיות
אחראית יותר מאשר סיעות אחרות, ובטרם החליטה הוועדה, בחושבה שהיא
תחליט לטורת רוחה - באה מפא"י ונוקטת באמצעים ועושה דין לעצמה ומחליטה
שלא תקבל את הכסף. אחת מן השתיים: או שמוצדק לשלם - ואז סיעת מפא"י
אינה יכולה להחליט שאין זה מוצדק ולנהוג אחרת; או, שיש לחכות - ובטיוח
אם היא טבורה שתשכנע את הוועדה - עליה לחכות לבירור בוועדה.

ההחלטה א הוועדת-הכנסת אינה פחות מכובדת
מהחלטות אחרות, וכשם שכל סיעה אחרת נכנעת להחלטות, כך צריכה גם סיעת
מפא"י לעשות. יכולים לבוא בהצעה ולומר שבכלל אין מקבלים משכורת,
וכי יש מקודות אחרים לפרנסה - ואפשר למצוא כאלה. אפשר גם למצוא מוסדות
הגונים, כגון: המרכז החקלאי, אשר יקבלו על עצמם להחזיק חברי-כנסת.
זהו אחד מן הדברים הקטנים, אבל זהו דבר רציני מאד לגבי כל הלך-המחשבה של
מבנה החברה שלנו.

ועתה, לעצמך ענין המשכורת. יש לגשת לענין
זה בטוח קצת ולברוק אותו בדוק היטב. אני מוכן אפילו לא להתחשב בכך
שהיתה החלטה ולברוק מחדש את המצב. כולם - בחדוד הקהל בחוץ והעתונאים -
טועים כל הזמן, משום שמסכתם הכולל שחבר-הכנסת מקבל כולל כל מיני
הוצאות, שבכל מוסד אחר משלמים אותם לא בתחילת החודש. חבר-כנסת מקבל
צ"ק על כל הסכום - המשכורת וההוצאות - ותמיד נמסה שהמשכורת מנופחת.

הבה נברוק את משכורתם של חברי-הכנסת.
משכורת של אב למשפחה עם שני ילדים - לאחר כל ההגדלות - מגיעה ל-135.560 ל"י
לזה מתווספת תוספת היוקר, שהיא תוספת אמיתית, והיא מגיעה ל-80 ל"י.
מזה סנכים כמה וכמה דברים, והתוספת מגיעה ל-72.800, ובסך-הכל מגיעה
המשכורת ל-207 או 208 לירות לחודש. זוהי המשכורת ואין חבר-כנסת מקבל
אף פרושה יותר. ועתה מתחילות כל התוספות. חבר-הכנסת מקבל 22.920 ל"י
ביטוח. מה זה ביטוח? כאשר, בוועדת-הכנסת בכנסת הראשונה קבענו את
משכורתם של חברי-הכנסת, טענו שלעובדי ההסתדרות היתה קופת-תגמולין ויש
למצוא תגמול לקופה זה בשביל חברי-הכנסת. אצל כל עובד - גם עובד מדינה -
בין אם המשכורת שלו היא כמו זו של חבר-הכנסת או אחרת, יש מעביד שמשלם
משהו. אצלנו אין מעביד כזה. ותמורת הדבר הזה בא הביטוח. ההבדל
הוא בזה שבטעה שעובד המדינה או כל פקיד אחר יפוטרו הוא יקבל פיצויים
של חודש לשנה עבוד התקופה שעבד וייתכן שהוא אף יקבל פנסיה בסוף ימיו.
חבר-כנסת עלול להיות מפוטר בכל עת ואין הוא יודע איזה עבודה מצפה לו
לאחר שיפוטרו והוא גם לא יקבל משכורת של חודש לשנה. בזה אנו נבדלים
מכל יתר העובדים המקבלים משכורת.

אין כל ספק שלכל חבר-כנסת יש יותר הוצאות
מאשר לכל עובד אחר. ולא אעמוד על כל מיני הזמנות לבר-מצווה ומסיבות
אחרות, שלא היו מזמינים אותו אליהן אלולא היה חבר-הכנסת. אבל קורה
ששר החוץ למשל מזמין חבר-כנסת/שעליו להופיע בישיבת ועדת החוץ והביטחון
והוא נוסע בטוניית הקריה. במקרה כזה, אמרנו בכנסת הראשונה, שכל חבר-כנסת

ועדת-הכנסת
18.8.1953
ערעורה של סיעת מפא"י
בענין תשלום שכר
חברי-הכנסת

י. הררי:

יגיש חשבונות של הוצאותיו. באה הגזברות וטענה כי לא תוכל להתגבר על חשבונותיהם של כל חברי-הכנסת, וכי תצטרך להעסיק פקידים אין-סוף כדי לטפל בהם. ב-1949 נתקבלה החלטה שכל חברי-הכנסת יקבלו -30 ל"י, לכיסוי כל הוצאותיהם מבלי להכנס לפרטי-פרטים. כל פקיד בכל מוסד מקבל תשלום הוצאות כזה אם הוא גוסע לרגל תפקידיו.

סכום זה נקבע ב-1949 ומאז לא נשתנה. באה ועדת-הכנסת ביום 30 ליולי 1953 והחליטה, שמכיון שה-30/ניתנו לחברי-הכנסת לכיסוי הוצאותיהם הממשיות, ומכיון שמאז ועד עתה נשתנה ערך הכסף - נסיעה במונית עלה אז 250 פרוטה ואילו כיום אתה משלם עבורה 600 פרוטה. - ועל-כן יש להוסיף לסכום של -30 ל"י תוספת יוקר. וכך הגענו לסכום של 57.300 ל"י. כמובן, אפשר לבטל את הסכום הזה, ובמקומו להעסיק מספר פקידים נוסף בגזברות, כדי שכל חבר-כנסת יגיש את חשבונותיו לאישורה. ואז, לא תדעו מפא"י על הסכומים שישלמו לכיסוי ההוצאות.

התשלום האחרון שגם-כן מרבים לדבר עליו הוא האש"ל. סכום האש"ל עם תוספת היוקר, לפני ההעלאה הגיע ל-64 ל"י. זהו סכום קצוב המתחלק ל-4 שבועות - 15 לירות לשבוע. לא אני קובע את החשבונות במלון, ואני יודע מי מתאכן במלון שאני נמצא בו - ואין זה מלון מפואר יתר על המידה או נקלה מדי. החשבונות שאנו מקלים מן המלון אוכלים את מיטב ה-15 ל"י. מה נשאר לארוחות צהריים? ואינני מדבר על כל מיני אורחים במזנון, אשר באים לדבר אתך ואתה חייב לשלם עבורם. (הינו"ר: לשם-כך באים דמי-הייצוג). איש אינו יכול לטעון שתשלום עבור 9 נסיעות במונית, מהווה סכום גדול מדי. שוכחים, שנוסף לנסיעה הבין-עירונית, נזקק חבר-הכנסת לנסיעה במונית, עד למחנות הבין-עירונית, כי יש לו מזוודה כבדה מאד. אם הוא עושה כך - הרי זה על חשבון ילדיו. אני יודע שיש כל מיני סידורים ושינוסעים לעתים עם ירידים בעלי-מוניות. אבל המונית עד לשירות הבין-עירוני וממנו עולה על התשלום עבור 9 הנסיעות. בכלל, יש בדעתי להציע שבשאלה זו יצביעו רק אותם החברים אשר חיים ממשכורתם, ולא אלה אשר עובדים גם בעבודה אחרת או שיש להם מוסד אשר תומך בהם.

אם רוצים להתעלם מכל הבעיות האלו, אפשר לומר שקובעים תשלום בלי כל קשר להוצאה. הוצאות האש"ל גדולות לפי תוספת היוקר. המלון מעלה את מחיריו לא בהתאם לקצב של העליה בתוספת היוקר, אלא בהתאם לקצב של התיירים. אם אנחנו רוצים להתעלם מן הבעיה הזו - חבל על כל הויכוחים האלה. אנחנו יכולים לומר פשוט שחבר-כנסת מקבל תשלום של X לירות - ולא חשוב אם זה אינו מספיק לגממי, או קצת לא מספיק, או מספיק יותר. אבל אם רוצים שהתשלום שהוא יקבל לכיסוי הוצאותיו, יתאים אמנם להוצאותיו הממשיות - אין מקום לקבל את ערעורה של סיעת מפא"י.

ולבסוף: אם חבר-הכנסת צריך לקבל משכורת לפי דרגה מסוימת, זו צריכה להיות דרגה א'. ואל תקחו לשם חשבונותיכם לדוגמה חבר-כנסת שיש לו נכסים, או חבר-כנסת שאינו צריך לדאוג לעתידו, כי הקיבוץ יעשה זאת בשבילו. עלינו לקחת לדוגמה רק את חבר-הכנסת החי ממשכורתו. חבר-כנסת כזה יכול גם להתמנות לסגן-שר, ולא יתכן שתהיה לו דרגה במוכה מזו של המנהל במשרדו. (י. שפירא: אני מסכים לגבי סגן-שר, כי הוא עובד 6 ימים בשבוע!). אדרבא, נקבע כמה שעות ליום צריך לעבוד חבר-כנסת. הוא יעבוד מצורה מסודרת, ולא מ-8.30 בבוקר עד לשעות הלילה המאוחרות. הבא נקבע שעות עבודה כאלה, שלא נעבוד 48 שעות במשך 3 ימים ולא נפר את חוק שעות העבודה והמנוחה.

ועדת הכנסת
18.8.1953
ערעורה של סיעת מפא"י
בענין תשלום שכר חברי-הכנסת

י. הררי:
בנקתי את משכורתם של אלופים, אלופי-משנה וסגני-אלופים, אלופי-משנה וסגני-אלופים מקבלים משכורת יותר גדולה מאתנו. נוסף לכך הם מקבלים בגדים, מכונית עם נהג, הם קונים בשק"ם ומקבלים כביסה. הם גם מקבלים תוספת אקדמאית. אני מציע כי גם חברי-הכנסת יקבלו תוספת אקדמאית. עלינו לדאוג לכך, שאם סגן-אלוף או פרופיסור באוניברסיטה יבחר לחבר-כנסת, שלא יצטרך להוריד את רמת-חיינו כאשר יקבל משכורת של חבר-כנסת.

אני יודע שטוענים, שישנם חברי-כנסת אשר אינם זקוקים לתוספת זו. יתכן שכך הדבר. לכן, יצביעו רק אלה החיים על משכורתם.

אל נבדוק ונפשפש בעניינים אלה. נתבע משכורת מינימום, שתוכל לקיים חבר-כנסת, בצורה כזו שהוא יוכל למלא תפקידו ברצינות וללא עזרה מהצד.

עלכן, אני אומר שאין מקום לערעורה של סיעת מפא"י.

א. סטופ:
אני מתאר לי, שגם בין חברי מפא"י נמצאים חברים, אשר יש להם את אותו החוש האסטטי ^{יש לי}, וגם הם מרגישים את אותו הדבר שגם אני מרגיש כלפי דיון זה, שאנו מקדישים לו כבר בפעם השניה ישיבה. חבר אנשים רציניים, נבחרים-העם, יושבים סביב שולחן זה ומפשפשים בארוחת-הבוקר של חבר-הכנסת, אם הוא אכל או לא אכל. אנו עוד נגיע, בדרך זו, לדבר על תלבושת אחידה לחברי-הכנסת.

אם נהיה כנים, בוודאי יטכימו אתי גם חברי מפא"י, שיש לפנינו ענין, שסיעתם נכנסה לתוכו, ואיפה יודעת כיצד לצאת ממנו, כי בסופו של דבר מתברר שבכלל לא היה צריך לעורר שאלה זו.

לי אין חשבוניות עם מפא"י, כפי שיש לחבר-הכנסת בן-אהרן, - הוא הרבה יותר קרוב אליהם. הוא הציג לגנות אותם. אינני יודע אם אני אצביע בידי בעד גיבולי זה; בלבי - בוודאי שאצביע. וזאת, לאחר שקראתי את הכתבה בענין זה ב"דבר".

אשר לעצם הענין - אינני יכול שלא להאמין לחבר-הכנסת אורי. אבל, חבר-הכנסת אורי הנכבד, תמיד שמעתי שאני נמנה על מחנה המנצל את הפועלים ואתה מגן עליהם. לפתע פתאום אני וחברי העשירים המופלגים "מחפשים דרך לנצל ולסחוט... (י. אורי: האם שמעת מפי דברים אלה?) אתה, בוודאי שלא תאמר זאת. אבל, פתאום, אנחנו אלה אשר שואפים להוציא מן המדינה עד כמה שאפשר יותר, ולא משום שאנו זקוקים לזאת, אלא רק משום שאנו רוצים להוציא יותר.

אתם יודעים כיצד אני חי. והנה, לאחר שאני מקבל את המשכורת "המופרזת" הזו, אין באפשרותי לקחת בסוף החודש 20 או 10 לירות ולומר שאמנם חסכתי סכום זה. לא הייתי אומר דברים אלה, אילו לא הגענו למך שדיברנו על ארוחת-הבוקר ועל הנעליים של חברי-הכנסת.

חברי מפא"י הנכבדים, אל לכם לשכוח, שנשעה שאדם סתם יכול לסרב לקנות ספר כספר הפלמ"ח או לחתום על כל הוצאת ספרים אחרת - אין חבר-הכנסת סטופ יכול לעשות כן, וכשמציעים לו לקנות את ספר הפלמ"ח, הוא חייב לעשות כך, אך משום שאין הוא יכול לשלם את 20 הלירות בבת-אחת, הוא מתחייב לשלם 5 לירות לחודש. אמנם, לא יפה לדבר על דברים אלה. אך אני שוב אומר, אם מדברים על נעליהם של חברי-הכנסת, אפשר גם לדבר על זה. אינני יודע כיצד חיה חברת-הכנסת עדה מימון. אני רק יודע מהו המצב אצלי ובאיזו "רחבות-ידיים" אני חי.

ח.מ.

ועדת הכנסת
18.8.1953
עדוזה של סיעת מפא"י
בענין תשלום שכר חברי-הכנסת

לא היתה אצלנו התייעצות מאני אומר
את דברי על דעת עצמי. יש לי הרושם, שגם חברי יסכימו אתי, שאם יוחלט שאין
מקבלים מסכורת בכלל, ננהג לפי השיטה שדיבר עליה חבר-הכנסת הררי - כל אחד
יטויר בטוסד אשר יראג לחבר-הכנסת.

ואם מדברים על השוואה עם הפקידות -
הרי אין זה סוד, שהמצב אשר נוצר בפירון העבודה ויעילותה נובע מכך, שהפקידות
חיה בתנאים הידועים לכל. אין זה סוד, שהיה יותר קל לחבר-כנסת להסתדר עם
ה-130 לירות שקיבל לפני שנתיים מאשר עם הסכום ה"מופרז" שהוא מקבל כיום.
אני מוכן להגיע לידי הסכם אתכם, שנחזיר את המצב לקדמותו ונקבל 130 לירות
שערך יהיה כערך אז. (י. בן-אהרן): אני מבקש לזכור את הדברים האלה גם כאשר
מדברים על שכרם של הפועלים בכלל). אני זוכר זאת. אף פעם אינני מתעלם מכך,
אני יודע את מצבם משום שאני חוזה זאת מבשרי. בלבי אני מתבייש שאנו מעליש
את הדבר הזה. אני אומר לחברי מפא"י: אתם יכולים להשתוות אתנו. אבל, אנא
שמרו על כבודה של הכנסת ועל כבודה של ועדת הכנסת. אני מציע שנחזיר את הענין
לוועדה, היא תבדוק, תשקול ותחליט.

לדעתי, דעתם של חברי-הכנסת אודי ומימון -
בטעות יסודה. אני מתפלא על דברי חבר-הכנסת שפירא, שגם הוא מאטרף לדעתם זו.
הרי הוא מעורב ביישוב ויודע על הנעשה בו. אל תבואו לחסוך דווקא במשכורתם
של חברי-הכנסת. תוכלו למצוא מקורות רבים לחסכון במדינה. לא נתן לכם את האפשרות
לבוא בפני הציבור ולומר לו שאתם הבכס החוטבים ואנו הבזבזנים.

אני מציע לכם להסתלק מן העמדה שנקמתם
בה. אם לא תהיה ברירה אחרת - אציע להעביר את הענין לוועדה.

ע. מימון:
אני אתחיל את דברי בזה שאומר שאני לא
חתמתי על בקשת הערעור, אם כי ברור
שאני תוטכת בו.

חבר-הכנסת בן-אהרן התחיל את באומד
ואמר שמפא"י משמיצה את חברי-הכנסת. אני פונה למצפונך, חבר-הכנסת בן-אהרן -
הרי אתה וחבריך משמיצים את מדינת ישראל יום-יום בכנסת.

יש לי דעה מסויימת בענין זה ולא אשנה
אותה. גם אם תחקרו את אורח-חיי - תווכחו שנאה דרשתי ונאה קיימתי.

כל הוויכוח הזה היום מוכיח, כי אמנם
צדקתי כאשר אמרתי כי הכסף הוא אם כל חטאת. לשליח הציבור ישנה חובה מוסרית
להתבוד מכסה וכמה דברים; כל מה שהוא עושה משתקף בציבור כולו ומוגדל פי-כמה.
שליח הציבור חייב להיות נקי שהוד. ובנידון זה לא נהגו כפי שהיה צריך לעשות.

לא אנאם כאן באום ארוך, אם כי יכולתי
לעשות חשבון אחר לגמרי מזה שעשו כאן חברים אחרים. בשעה שדבר על העלאת
התנגדתי לה. מדוע לא החלטתם להעלות את המשכורת? לא נמקרה עשיתם זאת.
ואל תחשבו שגישתי נובעת מרצון-סתם להסתפק בסועט. אני לא אסכים להגדלת
משכורת ולא ארגיש את עצמי הפשיה כל עוד אנו מתקיימים ממגביות ואיסוף
כספים בחוץ-לארץ. אני עוד מבינה, שחברים טוענים שיש להגדיל את המשכורת
היטורית, כי עליה חלה חובת מס-ההכנסה.

אש"ל: מהו האש"ל? לכל אדם יש הוצאות
עסק והוא משלם מס-הכנסה. (הינו"ר): הוצאות העסק מנכים מס-הכנסה). אם דברי-
הכנסת נמצאים בירושלים הם אוכלים וחיים כאן ואינם נמצאים באותו זמן במקום
אחר - זאת אומרת, אין הם מוציאים כספים במקום אחר - מדוע לא לנכות מס-
הכנסה מתשלומי האש"ל? מדוע אתם מצרפים את התוספת לדמי-הייצוג ולא למשכורת?
זה חמש שנים שאני יושבת בכנסת ואינני מקבלת את המשכורת. באמר לי כי חוק
שכר חברי-הכנסת מחייב אותי לקבל את המשכורת. התייעצתי בענין זה עם עורך-דין
והוא אמר, כי אי-אפשר לחייב אותי. אדרבא, הגישו נגדי משפט, הוציאו אותי
מן הכנסת.

ח.מ.

ועדת הכנסת
18.8.1953
ערעורה של טיעת מפא"י
בענין תשלום שכר חברי-הכנסת

ע.מימון: ברור, שאם חבר-הכנסת נמצא בירושלים, אין לו הוצאות במקום אחר. (י. הררי: האם עיינות מנכה לך שכר-דירה בימים שאת יושבת כאן?). אם יוחלט להגדיל את המשכורת, נצטרך להגדיל את משכורתם של עובדי-הכנסת, כל עובדי-המדינה, וכל עובדי ההסתדרות. אני מתנגדת לכל העלאה הפטורה מטס-הכנסה.

א. רוזנבל-נאור: לא תכנס לחשבונות, מפני שהם הובאו ע"ד בנהירות רבה על-ידי כמה נואמים קודמים. אך אני רוצה לטפל בכמה דברים אחרים.

קודם כל עלינו לזכור, כי העקרון הראשונה של שליח אינו צריך להיות אפשרותו לשרת את הציבור מבלי שהדבר תלוי באפשרות הקיום שלו. אחרת, נצטרך ליצור מעמד של אצילים, או של בעלי הכנסות גדולות, אשר דעתם תהיה עד כדי כך פנויה מדאגות אחרות, שהם ידאגו לדאגות המדינה. מי שגוגל בעקרונות הדמוקרטיה מוטב שיזכור שלכל אזרחי המדינה יש האמצעים, וגם מי שאין לו האמצעים, עדיין לא הוכח שאינו מסוגל לדאוג למדינה. אסור להביא את המצב לידי כך שחברי-כנסת יוכלו להיות רק אנשים שיש להם כסף או שיש מאחוריהם מוסדות המשלמים עבורם. (הכסף יכול להיות פרטי או ציבורי המסתייך לאיזה גוף שמסלם).

חבר-הכנסת שפירא אמר שתי מלים אשר הושפות תמונה. הוא אמר: סגן שר עובד ששה ימים בשבוע. מזה משתמע שחברי-הכנסת אינם עובדים ששה ימים בשבוע, אלא רק שלושה ימים, וביתר שלוש הימים הם מנהלים את משרדיהם ועסקיהם, ויש להם על מה להישען. לא לכל חברי-הכנסת יש משק, קיבוץ או משרד בבית.

אמרו כאן שאין לדבר על מצפון. אבל יש לזכור שחינוך ילדים עולה במשהו. ואם יש לשלוח ילד למוסד חינוכי, או אם יש לתת לו חינוך נוסף ואם הלילה נחונן הילד באיזה כשרון מיוחד ולהורים חבל לאבד אותו, ואם קרה האסון הזה ואמו של הילד הזה או אביו נרתם בעול הציבור, אין זאת אומרת שהילד צריך לקבל פחות חינוך מאשר ילדים אחרים. אחריות עבור משפחה עולה משהו בימינו. אם מפא"י החליטה להיהפך לטיעת יהונדב בן ריחב - הם היו צריכים לזכור את הכלל הראשון שלהם: בית אל תבנה לך. טיעה אשר בונה בתים כאלה, ואשר אחד מחבריה אומר שאלה הם דברים המרחיבים את דעתם של בני אדם, היתה צריכה להבין שיש צורך באפשרות של קיום. את המוסד הירוד של המדינה הזאת ואת הדברים האחרים לא תצילו בזה!

116

חבר-הכנסת אורי ש"א מעלים את משכורתם של חברי-הכנסת, גם הספר וגם התפר דורשים יותר. הם לא יסכימו לקבל פחות משום שחברי הכנסת מקבלים פחות. הספר של ילדי אינו מוכן לעשות כן. אם ישנה עליית-מחירים וישנה ירידת-מוסר - כל הדברים החשובים האלה צריכים למצוא את פתרונם באיזון שהיא דרך. אבל אם חברי-הכנסת יחליטו לפתע שהם יכולים לוותר על המשכורתם שם איש מן המפרים או התפרים לא יתרשם מזה. אני רק יודעת, שאם אני צריכה לקנות ספר - עלי לחשוב שבע פעמיים אם אני רשאית לעשות כן.

באמר כאן שיש לשלם מט-הכנסה מן האש"ל. אם חבר-הכנסת היה מקשר בין הגזברות ובין המלון - מה זה מחייב אותו? אני קוראת לדברים אלה התחסדות. אני חושבת, שכל הערעור הזה, הוא סיבוכ אשר נוצר בטיעת מפא"י והיא לא הספיקה לברר אותו. אני מצטרפת להצעה לדחות את הערעור.

18.8.1955

ערעורה של סיעת מפא"י
בענין תשלום שכר חברי-הכנסת

ב. אונות:

אני רוצה להגיד לחבר-הכנסת בן-אהרן כמה דברים אריסטטיים. אילו היתה הצעתו מתקבלת הרי החשבון הוא פשוט. הוא מציע שנקבל 249 ל"י כפי שמקבל הפקיד בעל הדרגה הגבוהה ביותר, למטה מן השר. לסכום זה מתווספים 55 ל"י אש"ל, ו-30 ל"י הוצאות - 43 ל"י לנסיעות ו-21 ל"י ביטוח. בסך-הכל מגיעים ל-398 לירות ברוטו, לפני הורדת המסים. עכשו אנחנו מקבלים 429 ל"י עם התוספות. זאת אומרת, שלפי הצעתו היינו מקבלים פחות ב-31 ל"י.

חבר-הכנסת בן-אהרן מציע 249 ל"י ו-55 ל"י, ו-30 ל"י, ו-43, ו-21 ל"י - ז.א. 398 ל"י. אני קיבלתי עם התוספות 429 ל"י.

לפי דעתי האשל בסכום של 54 ל"י מלכתחילה היה סופרו ואמיתי את זה בוויכוח שהיה לי עם החברים לפני שהוכרע במקום שהוכרע. אמרתי, שלפי דעתי, התוספת צריכה להיות בין 20 ל-25 לירות. ואני אומר לחבר-הכנסת בן-אהרן - יכולות להיות דעות שונות אבל בסופו של דבר תגיע לאותו סכום כולל.

הקשבת י קשב רב לדברי כל החברים אשר התנגדו למפא"י, וכל הזמן ציפיתי להבהרה פשוטה שידועה לי: הם טענו שהתוספות מוצדקות ואין זה נכון מה שמפא"י טוענת. ביקשתי לשמוע מפיהם של חברי-הכנסת בן-אהרן, רוזנאל-נאור וסטופ, מה לפי דעתם המניע של מפא"י בענין זה. (א. סטופ: זה חשבון מוטף לפובליציסטיקה).

אני רוצה להגיד לכם, חברי-הוועדה, כבהירות מאקסימאלית, מה הוא המניע של מפא"י בענין זה, והוא שאין זאת אלא ערימת אגוזים. אני מניח הצידה את השאלה אם זה מוצדק או אינו מוצדק, כי אין קנה-מידה אובייקטיבי שלפיו תוכל לומר שאתה קובע. אם קנה-המידה הוא הפקיד הגבוה ביותר, הרי זה בתחום של 20 ו-25 לירות ולא בתחום של 54 לירות. אבל אם אין קנה-מידה אובייקטיבי ולא מצפוני ולא שום קדושה - יש קנה-מידה חברתי-ציבורי פשוט: מסתכלים בנו בעיני האינטלגנציה העובדת ואם אנחנו העלנו את זה בסכום גדול - הרי זו ערימת אגוזים וגם הפקידים הגבוהים ידרשו העלאה כזו. גם בקשר לפקידות הגבוהה יש עוד פקפוקים ועוד ידונו על-כך בוועדת-השרים (י. בן-אהרן: קיבלו את זה עקרונית). אחרי-כן באים השופטים ואחר-כך מגיע הענין לנקודה שיש בה חילוקי-דעות, שפועלי ארץ-ישראל יגידו מה הוא הענין: ממובר על העלאה או לא ממובר עליה?

נכון הוא שהעלאה של אשל ודמי ייצוג של חברי-הכנסת אינה העלאה של המעורות היסודית, אבל בעקבות העלאה זו של משכורת חברי-הכנסת באמצעות אשל ודמי-ייצוג נגיע להעלאות טוטאליות שיקיפו את כל המחזור. היא לא תשאר כאן. (י. בן-אהרן: האם ההעלאה לא תהיה בעקב עלית-היורק?). אנחנו באשל לא העלנו את תוספת-היורק אלא את היסוד. לכן, כאשר מגיע הצליל שמעלים איזה שהוא יסוד בחטיבה שממנה מורכבת המשכורת - מייד תבאנה התוצאות החברתיות והמסקנה הסופית - היא אותו הדבר, אשר מפא"י שוקלת וחדדה לו מתוך אחריותה לאיזון של תקציב המדינה ולאיזון של כלכלת המדינה. אם הנקודה הסופית תהיה שבירת ההקפאה של השכר היסודי - אנו חוזרים לאינפלציה.

כאן יש פער בין הצורך של חברי-הכנסת - מוצדק או בלתי-מוצדק, ויכול להיות שישנה הערכה אחרת בענין זה לחברים אחרים של המפלגה, מפני שאני חושב שיש צורך בתיקונים אחדים - אבל יש פער בין צרכיו של חבר-הכנסת ובין היותו פעמון חברתי לאינטלגנציה העובדת ועל-ידי-כך לכלל העם העובד. כאן יש אי-תיאום רציני.

מה לוחץ על מפא"י? - לוחץ עליה, שעוד לפני שהיא הספיקה להגיע להסכם בדבר גודל ההעלאה של האש"ל והייצוג הגיעו אליה התוצאות החברתיות בענין המשכורת, והיא אמרה: לא נוכל לעמוד בזה.

ב. אזניה:

אני מוכן למשות אתכם הסכם: את תדברו אתם על התחסדות ואני לא אדבר על מצפונכם אלא רק על שיקולים ועל אחריות לאיזון תקציבנו. אילו היינו עובדים חשובים מאד, אבל לא עומדים בראש - הייתי אומר שמגיע מה שמגיע - אמנם לא 54 לירות, אלא רק 20 לירות. אבל, מכיון שאנו עומדים מול ציבור ומגדים אותו למסקנות, מצבנו הוא יותר מסובך והטבח הזה בא לידי ביטוי. הלחץ הוא לחץ של העם העובד.

ה. ברגר:

רציתי להעיר רק הערה אחת לדברים שאמר חבר-הכנסת אזניה. אני, בדרך-כלל, אינני מתנגד לגיבוי מפא"י. במידה שידוע לי, עם ישראל - כולל מפא"י - עוסק במלאכה זאת 23 שנים, ולפי שעה לא הפסיד מזה. אני מאחל לכולם, לטובת עם ישראל, שכולנו יחד נמשיך במלאכה זו עוד שנים רבות. לכן, אני מוכן להצטרף לגיבויה של מפא"י.

הדברים שאמר פה חבר-הכנסת בן-אהרן והיוגמאות שהוא הביא על פריצת דרגת המשכורת המשפחתית הם דברים מאנינים מאד. ואני יודע שבענין זה ישנם לא מעטים המקיימים את החובה הידועה: מסית למטה ומשטין למעלה.

אני רוצה לומר דבר שהוא יודע אותו, כי בענין המשכורת המשפחתית בהסתדרות ובענין זה שאנחנו דנים בו עכשו, יש במשך עשרות בשנים האבקות בין פרינציפ ובין רצון לקיים ולהקים רעיון חברתי ובין נציגות שהיא קשה מאד. אני ואתה יודעים את זאת. אני זוכר שהיה פעם בסיון, שנעשה על-ידי חברינו ציולינג בוועד-הפועל של ההסתדרות, לעשות דרגה משפחתית כזאת שתכלול את הכלל, ולבטל את המשכורת המקצועית. זה נתקבל וזאת היתה העבודה הראשונה של פריצת הדרגה המשפחתית. כאשר אנחנו כל הזמן עומדים במאבק הזה בין נסיון להקטין רעיון חברתי ובין המציאות, אשר בה לעת-עתה קשה להגשים רעיון זה - וזה נמשך לכל אורך החזית, ולא רק בשאלת דרגת המשכורת; שאלת העבודה השכירה בקיבוצים, למשל, אינה המצאה של איחוד הקבוצות והקיבוצים - יש לקיים את הדיון לגופו של ענין ולא לערבב בו כל מיני ענינים שאין להם שחר.

א. רימלט:

הוויכוח הזה הביא אותי למסקנה אחת: לחפש דרך להמנע מוויכוחים. דרך זו שאנו הולכים בה אינה פותרת שום שאלות ואין בה גם משום פפשרות לשכנע האחד את השני. אנחנו באים בדעות מוקדמות בבניות על יסודות מוטעים.

קודם-כך, ישנם הרבה פגמים בחוק שכר חברי-הכנסת. ישנו סעיף אחד הקובע שקיימים שני סוגים של חברי-כנסת. ישנו בחוק עוול סוציאלי ומוסרי: סעיף 8 קובע, כי חבר-כנסת אינו רשאי לקבל משכורת מכל מקום אחד, באיזו צורה שהיא. זה עוול, מפני שיש שני סוגים של חברי-כנסת - סוג אחד של חברים אשר הוכחו לעזוב את משרותיהם, קיבלו פיצויים ונשארו תלויים באויר. וישנם כאלה שהשכר בכנסת הוא חלק מהכנסתם. אלה הם אנשים בעלי מקצועות חפשיים, מבעלי מפעלים ואנשים שהמשק או מוסד אחד משלמים את הוצאותיהם. זה עוול מוסרי. לכן, הייתי מבין אילו היה מישהו מציע לבטל את הסעיף הזה. ואז, כולנו נחפש לנו עבודה נוספת לשלושה ימים. הייתי מסכים שהכנסת תעבור 5 ימים מלאים ובצורה מסודרת 7/8 חדשים ולא תשב באוגוסט - החודש החם ביותר - ולעומת זאת בחודש הקר, באוקטובר, נשב בבית. כל הדברים האלה הם תוצאה של עבודה במשך 3 ימים. אבל - המשכורת צריכה להיות כזו שחברי-הכנסת יוכלו להתקיים בה. ישנם חברי-כנסת שב-20 וכמה לחודש מבקשים מפרעות - וזה נוגע לכל הסיעות. אין חבר-הכנסת בא לגזברות לבקש מפרעה על משכורתו משום מותרות. אין הוא יכול להתקיים במשכורתו זו.

א. רימלט:

אינני רוצה לגנות או לא לגנות את מפא"י. אני רוצה להעיר שני דברים. סיעת מפא"י עשתה דבר חמור שיש לגנותו. היא עשתה את עצמה למגוחכה. הגיחוך הוא לפעמים יותר גדוע מאשר הטפת מוסר. אינני מאמין בגולם שחברי-מפא"י הקימו לעצמם בכדי להלחם בו. הוחלט אצלם שאין מקבלים אש"ל. סוף-סוף צריך להבין שחברי-כנסת זה דבר מסוים וספציפי וגם התשלום להוצאות אש"ל הוא ספציפי, ומקבלים אותו רק בחודשים שיושבים בכנסת, ומוציאים אמנם את הכסף. ישנם סוגים רבים של עובדים המקבלים ייצוג והוצאות מפני שתפקידם מביא לכך. זה אינו יכול לשמש לא דוגמה ולא אילה. אי-אפשר לדרוש מחברי-הכנסת שימלאו את תפקידם כחברי-כנסת ויזמינו אנשים על חשבון בני-ביתם-הם. מי שמבין את הדבר הזה יכול להבין. מי שמתפקידו להטביר - יטביר והרי מטבירים דברים נחות הגיוניים מזה.

שנית, אני מציע למנוע ויכוחים כאלה, ואני מציע לדחות את הערעור של סיעת מפא"י.

כן אני מציע שתבחר ועדה שתשקול את כל הפרשה של משכורתם של חברי-הכנסת. אני מציע שהתיקונים למשכורת יהיו לגבי הכנסת הבאה ולא לכנסת הזו, ושישבו כל השבוע, או שיבטלו סעיף 8.

ע. איכילוב:

אני מסכים להצעתו של חבר-הכנסת רימלט, שאחרי הפגרה יוטל על ועדה מיוחדת של הכנסת לחקור, לברר ולבדוק ולהביא הצעות פנויות על יסודות מצפוניים, מוסריים, הגיוניים, אשר לא-דק. ישמשו כסמל לעם ולמדינת ישראל, אלא יהיו לכבוד לכנסת ישראל. תסלחו לי על שהשתמשתי במלים אלו. רצתי לפצות במשהו את ההזדעזעות של הנואמים מסייעת מפא"י.

מלים אחדות לענין; במידה שיחסי-חברות טובה מחייבים לומר אותן: אני, למשל, במקום חבר-הכנסת אזניה לא הייתי נושא כאן נאום בגד התוספת, כאשר דק לפני חודש הבאתי את ההצעה בעד תוספת. גם סיעתי לא היתה מחייבת אותי לעשות כן.

אם התעוררה אצל סמה חבריים מחשבה שיש לדון מחדש במבנה המשכורת, הם יכלו לפנות לוועדת-המשנה למשכורת, שחברי-מפא"י יושבים בה, ולאחר שזו היתה דנה, היא היתה מגישה את הצעותיה לוועדת-הכנסת. מדוע לא בחרתם בדרך זו? מדוע בחרתם בדרך שבה הלכמם, והפצתם ברחוב ידיעות שסיעת מפא"י דנה בענין זה והחליטה להחזיר את התשלום. אינני יודע מה ההתחסדות הזאת. אתם דוצים לקבוע דמה שונה של חברי-וועדה? - אל תהיו יהירים כל-כך בענין זה. מבחינת יחסי-חבריים (לא פוליטיים) - אנשיים, עברתם את הגבול בענין זה. ואינני רוצה לדבר על מה שיה מסביב - קבלת צ'קים והחזרתם - זה יותר מדי בשביל כבוד הכנסת וועדת-הכנסת, ולא יאה דבר זה לשום מפלגה, לא למפא"י שהיא הרוב, או למפ"ם או ציונים כלליים אם הם יהיו רוב. אלה הם יסודות המדינה, יסודות העם.

אני חושב שחיינו הפרטיים של כל אחד ואחד מאתנו הם עביונו-הוא ואין איש צריך להתערב בהם. כל-אחד מאתנו יכול לאכול יותר או לאכול פחות - אין רשות לשני להתערב בזה. השאלה היא: האם מה שאנחנו מקבלים עובר את הגבול או אינו עובר אותו? וגם בענין זה אני אומר שאין כל יסוד להשוות את המשכורת לערימת האגוזים. ואני שואל את חברי-מפא"י: האם סדרתם את הכל מלבד זה? האם אינני מכיר בהסתדרות פקידים המקבלים - ביושר - תשלומים לכיסוי הוצאות. מדוע עובד של "סולל-בונה" צריך לחיות יותר טוב מאשר חבר-הכנסת בן-אהרן, וסיאל-נאור ואיכילוב? אני נפגש אתם בעשרות מקומות אחרים ואני יודע - נגרמות להם הוצאות ביושר והם מקבלים אותן. אין יסוד לכרוך את החשבונות שאנו מקבלים עם ערימת האגוזים.

ע. איכילוב:

אני בא לכלל מטקנה שיש לשלם לבנו את השכר והאש"ל בשני צ'קים בפרדיט. צ"ק אחד למשכורת, ושני לכיסוי ההוצאות השונות. אינני רוצה שיגידו לי שאני מקבל 320 ל"י משכורת. טכום זה כולל 93 ל"י לאש"ל. ואני מודיע לכם בכל האחריות שהגרעון שלי באש"ל הוא 20-35 ל"י לחודש - ואינני מבזבז ואינני זולל. ואינני צריך לחזור כאן על החשבון שעשה חבר-הכנסת הררי, שאנו מקבלים לבטיעות וייצוג וכו'. בסופו של דבר יש עוד גרעון המגיע ל-10/15 ל"י. לכן, אני מבקש שישלמו לחוץ את המשכורת ולחוד את ההוצאות.

אינני מדבר כרגע בעד או נגד המשכורת. אני מוכן רק לבוא ולהוכיח לכם, כי 50% של העובדים במדינה אינם מקבלים פחות מאתנו. ערימת המבוזים אינה מתפוררת. אני בשום אופן לא ארצה שחברי-הכנסת יקבלו יותר מאחרים. אבל מה המשחק הזה? ייתכן שבעוד חצי שנה או שנה נוכל לעמוד על הכוונות שהיו למפא"י בענין זה. בשבילי זה משחק בלתי-רציני ובלתי-מכובד.

אינני רוצה לדבר על גינוי או לא-גינוי. עוד לא הגעתי למצבו של חבר-הכנסת ברגר שאתגאה בזה שמגנים אותי. הרבה יותר טוב X להיות במצב שאין צורך לגנות אותי. אתם בענין זה ביזיתם את הכנסת. הענין זה נסתים - ההסברה ודעת-הקהל עוד יבואו. יש לנו לכולנו, לא רק אותו אומץ-לב שיש לכם, אלא החובה לדחות את הצורה שבא הבאתם את הענין.

אני מציע לקבל את הצעת חבר-הכנסת רימלט ולהטיל על ועדה לברר את השאלה הזו לאחר הפגרה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: חבר-הכנסת איכילוב צודק בזה שהוא טוען שאין לכרוך את שני התשלומים בצ'ק אחד. התשלום אחד הזה מסלף את התמונה.

הערעור שלנו לא בא על המשכורת, אלא על התשלום לכיסוי ההוצאות. ראשית, יש לבדוק באיזו מידה, הסכומים שהיינו מקבלים עד ל-30 ביוני מכסים את ההוצאות. וכאן יש חילוקי-דעות, ביני לבין חבר-הכנסת איכילוב. אני מבין שחשבוננו של חבר-הכנסת צריך להיות בנוי על-כך שהמשכורת שהוא מקבל צריכה להיות מוקדשת להחזקת הבית והמשפחה, ואילו התשלומים האחרים באים לכסות את ההוצאות השונות שלנו. אני חולק על-כך שהתשלומים האלה לכיסוי ההוצאות אינם מספיקים לכסות את כל ההוצאות, ואינם מאפשרים קיום הוגן בירושלים. אינני גר בצורה גרועה מאחרים בירושלים ואני יודע שדמי האש"ל עם הייצוג מאפשרים קיום הוגן בירושלים באותם 3 ימים שאנו מבלים כאן. על בטיעות אין לדבר כלל - אנו מקבלים תשלום לתשע בטיעות - כאן אין רווח ואין הפסד - אנו נוסעים 9 פעמים.

החוק קובע שוועדת-הכנסת תקבע את מידת התשלום של הוצאות חברי-הכנסת. ואני שואל: האם במשך 5 שנות קיומה של הכנסת היה מקרה אחד שחברי-כנסת שלא ביקרו בכנסת שבוע ושבועיים ולא טענו שמגיע להם אש"ל בתקופה זו? הגענו לידי מצב כזה שאי-ביקור בכנסת הפך למקור הכנסה עצום הפטור ממי-הכנסה. כמוכן, לא מדובר על אותם המקרים שחבר-כנסת הודיע שהוא נוסע לחוץ-לארץ או שהוא חולה. האש"ל בא לכסות את ההוצאות הנדרשות בירושלים, ואין הגזברות יכולה לנהוג שלא לפי הנוהג הזה. עשינו נסיון לדישום נוכחותם של החברים בכנסת - הוא לא הצליח, והנוהג הזה נתבטל. אני יודע שבזמן הפגרה אינני בא לירושלים ואינני מקבל כיסוי להוצאות, כי הן אינן נדרשות לי כאן. לעומת זאת אני שומע מפי חברים מסיעות שונות, כי הפגרה הפכה אצלם למקור של דפיציט, כי הצ'ק שהם מקבלים הוא בסמוך לקטן. יש לברר את השאלה הזו ולשנות את הדורש שינוי, כי לא ייתכן שהאש"ל יקבל צורה של חלק טוטוה של המשכורת.

י. הררי: בתחילת דברי אמרתי כי שתי תפילות בלבי. והיתה לי עוד תפילה: שלא נגלוש לחשבונות מפלגתיים. אך תפילה זו לא נתקיימה, כשם ששתי התפילות האחרות לא נתקיימו.

אני רוצה לענות לחברים אחרים, בלא בקשר לחשבונות. נשמעו כאן דברים קשים מאד על התחסדות, על צביעות ועל יהירות, ועל בזיון הכנסת. אינני מתרגש מן הדברים האלה ואם מישהו לוחם לכבודה של מפא"י, אני אחר מן החברים המקבילים על עצמנו את האשמה של הכנסת מפא"י לענין זה. אני חושב שעשינו דבר טוב וחשוב. אם נכשל - נכשל.

אם לחמנו על קימוצים בא חבר-הכנסת בן-אהרן ואומר שהוא לחם על קימוצים בתקציב בסכום של 6 מליון ל"י. האם אנו ואומר שעשיתם זאת בק מן השפה ולחוץ? עשיתם מה שעשיתם מפני שהבינותם שכן צריך לעשות. ובק גם אני.

ולחבר-הכנסת הררי אני רוצה לומר: מה לענין אלה החיים ממסכורתם לכאן? האם אתה יכול לדעת על איזה מסכורת אנו חיי. לא עשיתי כאן חשבון, אבל אני מוכן לעשותו אתך. האם תבדוק את מסכורתו של חבר-כנסת זה או אחר, או תבדוק כיצד הוא חיי? (י. הררי: לא הצעתי זאת).

ישנם חברים שנתעו כאשר קיבלו את ה-54 ל"י - חבר-הכנסת אזניה ביניהם. אני על-כל-פנים נרתעתי ממנו. מה יכולנו לעשות?- לא קיבלנו אותו. ביקשנו ערעור - הערעור נדחה לשבוע הבא. האם עשיתי מעשה בלתי-חוקי אם קיבלתי רק מקדמה על חשבון המסכורת? גם חברינו סטופ אמר שהוא הולך לקחת מקדמה על-חשבון - האם יש בכך חטא? את מי הכשלנו? מה עשינו? - לא קיבלנו את התוספת עד לבירור. אני חושב שנהגנו באופן חוקי ובסדר.

והערות מספר לעצם הענין: נזממן לי לשבת עם הרופאים בקופת-חולים הם מוכיחים לנו ששמש שעות-עבודה טובות יותר למען החולה, שמסכורת טובה יותר היא גם-כן טובה יותר בשביל החולה. גם האחיות עושות את אותו החשבון - כולם אושים בצדק את אותו החשבון. ואינני חולק על החשבון שנעשה כאן. אבל אני שואל: מדוע עלינו להשתוות ל-50% המסתכרים יותר ולא ל-50% המסתכרים פחות. כולנו קורצנו מאותו חומר, באנו מבין אנשים אלה ונחזור אליהם - מדוע לנו היתרון הזה? חבר-הכנסת בן-אהרן רוצה להשתוות לאלה. אני רוצה להוריד את אלה ולהשוות גם אותם. אנחנו הולכים לטמיון.

אני עושה את החשבון ואני רואה לנגד עיני שאנחנו שליחי-ציבור וגם את מחנה הפועלים בארץ. אני לוחם גם במסכורתם של חברי אשד ואני לוחם גם נגד הבניינים הגדולים. האם מישהו מכס במפלגות אינו נלחם בעד אידיאות מסוימות שאתם רואים אותן כעקרונות? (א. רוזנאל-נאור: אינני רשאית להטיל אותן על חברי-הכנסת). אנחנו יושבים כאן כדי להחליט. האם אתם מביאים הסתייגות ומנמקים אותה רק כדי להביע אותה כלפי חוץ. אני רואה כיום לא עריטת-אגוזים, אלא גל אבטיחים - זה משהו יותר גדול. אגוזים צריך לפצח ואילו אבטיחים מתבקעים מעצמם. אני ואתה צריכים להגיד "עזור" - אין ללכת הלאה. יש מי שחושב שלא כך הדבר - אותו אדם יש לו שיער לעזאזל, הוא לא היה צריך את המדינה קודם, הוא לא צריך אותה גם עכשו. תטבירו לי: כיצד נלך מחר? אני רוצה להפטיק את הדרדור הזה במורד ההר, למען נוכל להתקיים. האם זו הטפת מוטר? זה חשבון. החשבון הזה אינו טוב לפועל. אבל אל נרמה את עצמנו - זה דבר שמכה אותנו. אנו מעודדים אנשים ללכת מן העיר אל הכפר - האם כך נוכל לעודד אותם? אנו הורסים את התנועה הזו. אנה נגיע בדרך זו? תגידו את אשר תגידו - כל תוספת בשעה זו אינה טובה, ואני אלחם בגדה ובעד הרעיון שלי.

היור' ד. בר-רב-האי: עלינו להחליט עתה אם אנו מקבלים את הערעור או דוחים אותו. שנית, הוצע גם להטיל על ועדה לברר את בעיית המסכורת. השאלה היא, אם תהיה זו הוועדה הקבועה לענייני המסכורת, או ועדה מיוחדת. שלישית, ישנה כאן הצעת בינוי של חבר-הכנסת בן-אהרן.

18.8.1953

עדערה של טיעת ספא"י בענין
תשלום שכר חברי-הכנסת

ה צ ב ע ה

ברוב של 10 קולות נגד 8 קולות
הוחלט לדחות את העדעור של טיעת
ס פ א י

אני מוותר על הצעת הגיבוי.

י. בן-אהרן:

ה ד ח ל ט

- א. לדחות את העדעור של טיעת ספא"י.
- ב. להטיל על ועדת-המסנה לעניני משכורת
לברר את כל מכלול הבעיות הכרוכות
במשכורתם של חברי-הכנסת, ובמתשלומי הייצוג,
האשל וההוצאות.

המועצה

שאלה שנתעוררה בוועדת החינוך והתרבות בשעת הדיון בחוק/למוסדות
השכלה גבוהה תשי"ג - 1953

ש. פרטיץ: בשעת הדיון בחוק זה בוועדת-החינוך והתרבות הציעו
יורי ועדת החינוך. חברים להמסקי, במקום שהחוק קובע שלצורך חוק זה רואים
את האוניברסיטה העברית, את הטכניון ואת מוין וייצמן
כמוסדות גבוהים - גם את בית-הספר הגבוה לכלכלה ומשפט. אני טענתי, כי
דבר זה לא יתכן, מכיון שוועדת החינוך לא קיבלה סמכות להכיר במוסדות
השכלה, כמוסדות השכלה גבוהים, ואמרת שאין באפשרותי להעמיד תיקון זה
להצבעה בוועדה. השאלה היא: האם הדבר נמצא בטעותנו או לא.

היו"ר ד. בר-רב-האיי: אם הדבר בא כהצעת תיקון לחוק - הוא אפשרי.

א. רוזיאל-נאור: אני הצעתי לכלול את בית-הספר הגבוה לכלכלה ומשפט
בין המוסדות המוכרים לצורך חוק זה. אני טוענת
שאני רשאית להציע זאת, בדיוק כשם שאני רשאית למחוק את כל שלושת המוסדות
המופיעים בחוק זה, או אחד מהם בלבד. אם מותר להציע למחוק - הרי מותר
גם להציע להוסיף שם.

י. שפירא: יושם-ראש ועדת-החינוך מערבת כאן שני דברים. ישנה
שאלה פרוצדוראלית וישנה שאלה של סובסטנציה. לגופו
של ענין, יתכן ואין לכלול גם את בית-הספר הגבוה לכלכלה ומשפט בין המוסדות
האלה, אך כהצעת תיקון לחוק אפשר להציעו, ומחובת היושב-ראש להעמיד הצעה
כזו להצבעה. אפשר להפיל את ההצעה - אך יש להעמידה להצבעה.

ה ד ח ל ט

שיש מקום להצעתה של חברת-הכנסת א. רוזיאל-נאור
לכלול בסעיף 2 (א) של החוק המועצה למוסדות השכלה
גבוהה גם את בית-הספר הגבוה לכלכלה ומשפט.